

Obsah

Úvod	7
Metodologická poznámka	11
Segregace romských žáků ve vzdělávání	19
1.1 Úvod: postavení Romů v Evropě a v České republice.....	19
1.2 Romové a pojetí etnicity.....	21
1.3 Přístup k romské etnicitě ve vzdělávání	22
1.4 Konceptualizace segregace ve vzdělávání.....	23
1.5 Rozsah segregace	24
1.6 Intra-školní segregace	26
1.7 Segregace z pohledu práva a legislativy	28
1.8 Dopady segregace ve vzdělávání	32
Romové ve vzdělávacích programech pro žáky s mentálním postížením	39
2.1 Historie: romští žáci ve zvláštních školách	39
2.2 Nadměrné zařazování romských žáků do programů pro žáky s mentálním postižením.....	40
2.3 Etiologie problému: chyby v diferenciální diagnostice	43
2.4 Výsledky diagnostiky a potřeba podpory.....	47
2.5 Souvislosti v rodinném prostředí	49
2.6 Souvislosti ve školním prostředí	52
2.7 Dopady a podněty pro řešení budoucí praxe.....	53
Vznik segregace.....	59
3.1 Základní typologie.....	59
3.2 Rezidenční kontext: problém spádovosti	60
3.3 Postojový kontext: společenské předsudky vůči Romům.....	64
3.4 „White-flight“: odchod neromských žáků na jiné školy	66
3.5 Postojový kontext: předsudky a názory pedagogů	68
3.6 Preference běžných škol: odmítnutí romských žáků	69
3.7 Preference romských rodičů: odmítnutí běžných škol	72
3.8 Atraktivita segregovaných škol.....	74
3.9 Východiska pro budoucí praxi	76

Specifika segregovaných škol.....	81
4.1 „Speciální“ charakter školy	81
4.2 Kulturně podmíněná specifika.....	84
4.3 Sociálně podmíněná specifika	87
4.4 Výukové aspekty práce s žáky	92
4.5 Sociální aspekty práce s žáky	100
4.6 Pozitiva, přínosy a výhody	103
4.7 Východiska pro budoucí praxi	108
Strategie podpory vzdělávání v segregovaných školách.....	113
5.1 Potřeba nadstandardní podpory vzdělávání.....	113
5.2 Podpora atmosféry školy	114
5.3 Podpora aktivity žáků	117
5.4 Úpravy v obsazích a strategiích výuky	120
5.5 Rozšíření vzdělávací nabídky	123
5.6 Intervence v sociální oblasti.....	133
5.7 Personální podpora ve škole.....	141
5.8 Podpora učitelů	147
5.9 Spolupráce školy s dalšími institucemi.....	151
5.10 Východiska pro budoucí praxi	161
Strategie pro de-segregaci	167
6.1 Podpora přechodu romských žáků do nesegregovaných škol.....	167
6.2 Podpora změn uvnitř škol hlavního vzdělávacího proudu	171
6.3 Zvýšení atraktivity segregovaných škol pro majoritní žáky a jejich rodiče.....	174
6.4 Změna diskurzu: od de-segregace škol k inkluzivnímu vzdělávání pro všechny	180
6.5 Východiska pro budoucí praxi	181
Shrnutí.....	183
Summary	185
Literatura	187